

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Catre actionarii BRD – Groupe Societe Generale S.A.

Raport asupra auditului situatiilor financiare

Opinia

Am auditat situatiile financiare consolidate si individuale ale BRD – Groupe Societe Generale S.A. („Banca”) cu sediul social in Bd. Ion Mihalache nr. 1-7, sector 1, Bucuresti, Romania, identificata prin codul unic de inregistrare fiscala RO 361579, care cuprind situatia consolidata si individuala a pozitiei financiare la data de 31 decembrie 2019, situatia consolidata si individuala a contului de profit si pierdere, situatia consolidata si individuala a rezultatului global, situatia consolidata si individuala a modificarilor capitalului propriu si situatia consolidata si individuala a fluxurilor de trezorerie pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data si un sumar al politicilor contabile semnificative si alte informatii explicative.

In opinia noastra, situatiile financiare consolidate si individuale anexate ofera o imagine fidela si justa a pozitiei financiare consolidate si individuala a Bancii la data de 31 decembrie 2019, cat si a performantei financiare consolidate si individuala si a fluxurilor de trezorerie consolidate si individuale ale acesteia pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data, in conformitate cu Ordinul Bancii Nationale a Romaniei nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, aplicabile institutiilor de credit, cu modificarile si clarificarile ulterioare.

Bazele opiniei

Noi am efectuat auditul conform Standardelor Internationale de Audit (ISA), Regulamentului (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European si al Consiliului din 16 aprilie 2014 („Regulamentul (UE) nr. 537/2014”) si Legii nr. 162 /2017 („Legea 162/2017”). Responsabilitatile noastre conform acestor standarde sunt descrise mai detaliat in sectiunea „Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare” din raportul nostru. Suntem independenti fata de Banca conform Codului International de etica al profesionistilor contabili (inclusiv standardele internationale de independenta) emis de Consiliul pentru Standarde Internationale de Etica pentru Contabili (codul IESBA), conform cerintelor etice care sunt relevante pentru auditul situatiilor financiare in Romania, inclusiv Regulamentul (UE) nr. 537/2014 si Legea 162/2017, si ne-am indeplinit responsabilitatile etice conform acestor cerinte si conform Codului IESBA. Consideram ca probele de audit pe care le-am obtinut sunt suficiente si adecvate pentru a constitui baza pentru opinia noastra.

Aspecte cheie de audit

Aspectele cheie de audit sunt acele aspecte care, in baza rationamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanta pentru auditul situatiilor financiare consolidate si individuale din perioada curenta. Aceste aspecte au fost abordate in contextul auditului desfasurat asupra situatiilor financiare consolidate si individuale in ansamblu, si in formarea opiniei noastre asupra acestora, si nu emitem o opinie separata cu privire la aceste aspecte cheie.

Pentru fiecare aspect de mai jos, am prezentat în acel context o descriere a modului în care auditul nostru a abordat respectivul aspect.

Am îndeplinit responsabilitățile descrise în secțiunea „Responsabilitățile auditorului pentru auditul situațiilor financiare” din raportul nostru, inclusiv în legătură cu aceste aspecte cheie. În consecință, auditul nostru a inclus efectuarea procedurilor proiectate să răspundă la evaluarea noastră cu privire la riscul de erori semnificative în cadrul situațiilor financiare consolidate și individuale. Rezultatele procedurilor noastre de audit, inclusiv ale procedurilor efectuate pentru a aborda aspectele de mai jos, constituie baza pentru opinia noastră de audit asupra situațiilor financiare consolidate și individuale anexate.

Aspect cheie de audit

Deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților

Evaluarea de către conducere a indiciilor de depreciere și determinarea Pierderilor Așteptate din Credite și Avansuri acordate clienților este un proces complex care presupune utilizarea raționamentului profesional. O astfel de evaluare este în mod inerent incertă, presupunând previzionarea condițiilor macroeconomice viitoare în mai multe scenarii, precum și o evaluare a Riscului de nerambursare, a Pierderii în caz de nerambursare și a Expunerii la default/ la momentul nerambursării utilizând modele bazate pe o serie de date istorice și tehnici cantitative.

Foarte importante sunt definiția și probabilitățile aferente scenariului Pesimist precum și a celui Optimist și impactul acestora asupra estimării Pierderilor Așteptate din Credite.

Efectul potențial al aspectelor menționate mai sus este un grad ridicat de incertitudine al estimării Pierderilor Așteptate din Credite, cu un număr ridicat de rezultate plauzibile care pot fi semnificativ diferite de estimarea actuală a Ajustărilor pentru deprecierea creditelor.

Notele 2e, 3e și 9 la situațiile financiare consolidate și individuale prezintă mai multe informații privind estimarea ajustării pentru pierderi din credite și avansuri acordate clienților.

Având în vedere importanța creditelor și avansurilor acordate clienților (reprezentând 52,44% din activele totale consolidate și 52,75% din activele totale individuale ale Bancii) și incertitudinea în estimare, acesta este considerat un aspect-cheie de audit.

Modul în care a fost adresat aspectul cheie de audit

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele, evaluarea metodologiei Bancii referitoare la identificarea indiciilor de depreciere și determinarea pierderilor așteptate din credite, inclusiv guvernanta privitoare la exercitarea raționamentelor profesionale cele mai importante. Acestea includ și determinarea scenariilor macroeconomice și a ponderilor aferente, criteriile de determinare a Stadiului creditelor și modelele pentru determinarea parametrilor de risc de credit, precum Probabilitatea de nerambursare, Pierderea în caz de nerambursare și Expunerea la default/ la momentul nerambursării.

Am evaluat de asemenea proiectarea și eficacitatea operațională a controalelor interne privitoare la monitorizarea calității creditelor și a celor privitoare la determinarea pierderilor așteptate din credite, inclusiv calitatea datelor care au stat la baza calculului și a sistemele relevante.

Am examinat revizuirea de către conducere a scenariilor macroeconomice și am evaluat rezonabilitatea scenariilor și a ponderilor aferente.

Pentru ajustarea de pierdere a creditelor depreciate evaluate la nivel individual analiza noastră s-a concentrat pe creditele cu cel mai mare impact potențial asupra situațiilor financiare consolidate și individuale și a avut în vedere ipotezele cheie care au stat la baza identificării și cuantificării deprecierei, cum sunt cele privind fluxurile de numerar așteptate, inclusiv cele privind valoarea realizabilă a garanțiilor și recuperările estimate în caz de nerambursare. Specialiștii noștri interni în evaluare au fost implicați, după caz, în efectuarea procedurilor noastre de audit.

Pentru pierderile așteptate din credite evaluate colectiv fie în Stadiul 1, 2 sau Stadiul 3 am testat modelele pentru cei mai importanți parametri de risc implicând specialiștii noștri în riscul de credit, am refăcut încadrarea în Stadii și am recalculat pierderile așteptate din credite.

De asemenea, am analizat caracterul adecvat al informațiilor prezentate de Banca în situațiile financiare consolidate și individuale cu privire la expunerea la riscul de credit.

Aspect cheie de audit

Provizioane pentru litigii și alte riscuri

Determinarea provizioanelor este un proces de estimare ce implică în mare măsură utilizarea raționamentului profesional și, de aceea, există un risc inerent ca provizioanele înregistrate la sfârșitul exercitiului financiar să difere semnificativ de ieșirile efective de resurse economice din anii următori. Banca înregistrează provizioane pentru litigii și alte riscuri; Nota 2e, 17, 22 și 38 din situațiile financiare consolidate și individuale prezintă mai multe informații privind estimarea lor. Având în vedere incertitudinile inerente privind rezultatul final al litigiilor în curs referitoare la aspecte fiscale respectiv la dispute cu clientela, conducerea aplică raționamentul profesional pentru estimarea rezultatului final al acestor litigii și utilizează estimări în determinarea sumelor de provizionat.

Provizioanele pentru litigii și alte riscuri sunt semnificative pentru auditul nostru pentru că procesul de evaluare este complex și presupune exercitarea raționamentului profesional.

Modul în care a fost adresat aspectul cheie de audit

Procedurile noastre de audit s-au axat pe raționamentele și estimările care ar putea genera erori semnificative sau care ar putea fi afectate de subiectivitatea conducerii.

- Am realizat o înțelegere detaliată a modului în care Banca identifică și determină provizioanele pentru litigii și alte riscuri și respectiv a fluxului de documentare implicat și am evaluat proiectarea controalelor aferente;

- Am trecut in revista minutele sedintelor Consiliului de Administratie si Comitetului de Directie, ca si a altor comitete, pentru a obtine o intelegere a tuturor aspectelor legale si ale altor aspecte de risc;
- Am discutat cu conducerea si, mai specific, cu departamentul juridic al Bancii pentru a intelege situatia fiecarui litigiu si evaluarea conducerii privind pierderea potentiala;
- Am evaluat ipotezele folosite de conducere pentru a estima valoarea provizioanelor pentru litigii;
- Am examinat caracteristicile litigiilor curente si am evaluat caracterul adecvat al provizioanelor avand in vedere ipotezele Bancii;
- Expertii nostri fiscali au fost implicati, dupa caz, in analiza si coroborarea informatiilor si ipotezelor folosite in determinarea provizioanelor si a datoriilor contingente, tinand cont de cerintele legale relevante;
- Am obtinut confirmari scrise de la consilierii juridici externi si le-am comparat opiniile cu ipotezele si evaluarea conducerii privind impactul in situatiile financiare;
- De asemenea, am evaluat caracterul adecvat al informatiilor prezentate de Banca in situatiile financiare consolidate si individuale referitoare la provizioanele pentru riscuri si litigii.

Aspect cheie de audit

Tehnologia informatiei (IT) si sistemele relevante pentru raportarea financiara

O parte semnificativa a operatiunilor Bancii si a procesului de raportare financiara se bazeaza pe sisteme IT ce presupun procese automatizate si controale generale si de aplicatie asupra capturarii, stocarii si procesarii datelor. O componenta importanta a acestui sistem de control intern presupune existenta si aderarea la procese si controale adecvate privind accesul utilizatorilor si managementul modificarilor. Aceste controale sunt in special importante pentru ca asigura ca accesul si modificarile sistemelor si datelor IT sunt efectuate de persoane autorizate intr-un mod adecvat.

Mediul IT al Bancii este complex, avand un numar semnificativ de sisteme si baze de date interconectate. Dat fiind gradul de automatizare a proceselor relevante pentru raportarea financiara si data fiind complexitatea mediului IT al Bancii, o mare parte a procedurilor de audit s-a concentrat asupra acestui aspect. De aceea consideram ca aceasta arie reprezinta un aspect-cheie de audit.

Modul in care a fost adresat aspectul cheie de audit

Ne-am axat procedurile de audit pe acele sisteme IT si controalele aferente care sunt semnificative pentru procesul de raportare financiara. Deoarece procedurile de audit asupra sistemelor IT necesita o anumita expertiza, am implicat specialistii nostri IT in efectuarea procedurilor de audit.

Auditul nostru a inclus, printre altele, urmatoarele proceduri:

- Intelegerea si evaluarea mediului de control IT in ansamblu si a controalelor existente, inclusiv a celor care se refera la accesul la sisteme si date, precum si la modificarea sistemelor IT. Am particularizat abordarea de audit in functie de importanta sistemului pentru raportarea financiara;

- Am testat eficacitatea operarii controalelor privind acordarea drepturilor de acces pentru a determina daca doar utilizatorii desemnati aveau posibilitatea de a crea, modifica sau sterge conturi de utilizatori pentru aplicatiile relevante;
- Am testat eficacitatea operarii controalelor legate de dezvoltarea si modificarea aplicatiilor pentru a determina daca acestea sunt autorizate, testate si implementate in mod corespunzator;
- Am evaluat si testat eficacitatea proiectarii si operarii controalelor incorporate in aplicatii IT si a celor dependente de aplicatii IT din procesele relevante pentru auditul nostru.

Alte informatii

Alte informatii includ Raportul Anual al Consiliului de Administratie, care include si declaratia nefinanciara, dar nu includ situatiile financiare consolidate si individuale si raportul nostru de audit cu privire la acestea. Conducerea este responsabila pentru alte informatii.

Opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare nu acopera alte informatii si nu exprimam nicio forma de concluzie de asigurare asupra acestora.

In legatura cu auditul efectuat de noi asupra situatiilor financiare consolidate si individuale, responsabilitatea noastra este de a citi aceste alte informatii si, facand acest lucru, de a analiza daca acestea nu sunt in concordanta, in mod semnificativ, cu situatiile financiare consolidate si individuale sau cunostintele pe care le-am obtinut in urma auditului sau daca acestea par sa includa erori semnificative. Daca, in baza activitatii desfasurate, ajungem la concluzia ca exista erori semnificative cu privire la aceste alte informatii, noi trebuie sa raportam acest lucru. Nu avem nimic de raportat in acest sens.

Responsabilitatea conducerii si a persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situatiile financiare

Conducerea Bancii are responsabilitatea intocmirii si prezentarii fidele a situatiilor financiare in conformitate cu Ordinul Bancii Nationale a Romaniei nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, aplicabile institutiilor de credit, cu modificarile si clarificarile ulterioare, si pentru acel control intern pe care conducerea il considera necesar pentru a permite intocmirea de situatii financiare consolidate si individuale care sunt lipsite de denaturari semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

La intocmirea situatiilor financiare consolidate si individuale, conducerea este responsabila sa evalueze abilitatea Bancii de a-si desfasura activitatea conform principiului continuitatii activitatii si sa prezinte, daca este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activitatii si folosirea principiului continuitatii activitatii, mai putin in cazul in care conducerea intentioneaza sa lichideze Banca sau sa ii inceteze activitatea sau nu are nicio alternativa reala decat sa procedeze astfel.

Persoanele responsabile cu guvernanta au responsabilitatea supravegherii procesului de raportare financiara a Bancii.

Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare

Obiectivele noastre constau in obtinerea unei asigurari rezonabile privind masura in care situatiile financiare consolidate si individuale, luate in ansamblu, nu contin denaturari semnificative cauzate de eroare sau frauda si de a emite un raport de audit care sa includa opinia noastra. Asigurarea rezonabila reprezinta un nivel ridicat de asigurare, insa nu este o garantie ca un audit desfasurat in conformitate cu standardele ISA va detecta intotdeauna o denaturare semnificativa, daca aceasta exista. Denaturarile pot fi cauzate fie de frauda fie de eroare si sunt considerate semnificative daca se poate preconiza, in mod rezonabil, ca acestea, atat la nivel individual sau luate in ansamblu, vor influenta deciziile economice ale utilizatorilor luate in baza acestor situatii financiare consolidate si individuale.

Ca parte a unui audit in conformitate cu standardele ISA, ne exercitam rationamentul profesional si ne mentinem scepticismul profesional pe intreg parcursul auditului. De asemenea:

- Identificam si evaluam riscurile de denaturare semnificativa a situatiilor financiare consolidate si individuale, cauzate fie de frauda fie de eroare, stabilim si efectuam proceduri de audit care sa raspunda acestor riscuri si obtinem probe de audit suficiente si adecvate pentru a constitui o baza pentru opinia noastra. Riscul de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de frauda este mai ridicat decat cel de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de eroare, deoarece frauda poate include complicitate, falsuri, omisiuni intentionate, declaratii false sau evitarea controlului intern.
- Intelegem controlul intern relevant pentru audit pentru a stabili procedurile de audit adecvate in circumstantele date, dar nu si in scopul exprimarii unei opinii asupra eficacitatii controlului intern al Bancii.
- Evaluam gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate si rezonabilitatea estimarilor contabile si a prezentarilor aferente de informatii realizate de catre conducere.
- Concluzionam asupra caracterului adecvat al utilizarii de catre conducere a principiului continuitatii activitatii, si determinam, pe baza probelor de audit obtinute, daca exista o incertitudine semnificativa cu privire la evenimente sau conditii care ar putea genera indoieli semnificative privind capacitatea Bancii de a-si continua activitatea. In cazul in care concluzionam ca exista o incertitudine semnificativa, trebuie sa atragem atentia, in raportul de audit, asupra prezentarilor aferente din situatiile financiare consolidate si individuale sau, in cazul in care aceste prezentari sunt neadecvate, sa ne modificam opinia. Concluziile noastre se bazeaza pe probele de audit obtinute pana la data raportului nostru de audit. Cu toate acestea, evenimente sau conditii viitoare pot determina ca Banca sa nu isi mai desfasoare activitatea in baza principiului continuitatii activitatii.
- Evaluam prezentarea, structura si continutul general al situatiilor financiare consolidate si individuale, inclusiv al prezentarilor de informatii, si masura in care situatiile financiare consolidate si individuale reflecta tranzactiile si evenimentele de baza intr-o maniera care realizeaza prezentarea fidela.

- Obtinem suficiente probe de audit adecvate cu privire la informatiile financiare ale entitatilor sau activitatilor din cadrul Grupului pentru a exprima o opinie asupra situatiilor financiare consolidate. Suntem responsabili pentru indrumarea, supravegherea si efectuarea auditului la nivelul grupului. Suntem singurii responsabili pentru opinia noastra de audit.

Comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, obiectivele planificate si programarea in timp a auditului, precum si constatarile semnificative ale auditului, inclusiv orice deficiente semnificative ale controlului intern, pe care le identificam pe parcursul auditului nostru.

De asemenea, prezentam persoanelor responsabile cu guvernanta o declaratie cu privire la conformitatea noastra cu cerintele etice privind independenta si le comunicam toate relatiile si alte aspecte care pot fi considerate, in mod rezonabil, ca ar putea sa ne afecteze independenta si, unde este cazul, masurile de siguranta aferente.

Dintre aspectele pe care le comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, stabilim acele aspecte care au avut cea mai mare importanta in cadrul auditului asupra situatiilor financiare din perioada curenta si, prin urmare, reprezinta aspecte cheie de audit.

Raport cu privire la alte cerinte legale si de reglementare

Raportare asupra unor informatii, altele decat situatiile financiare si raportul nostru de audit asupra acestora

Pe langa responsabilitatile noastre de raportare conform standardelor ISA si descrise in sectiunea „Alte informatii”, referitor la Raportul Anual al Consiliului de Administratie, noi am citit Raportul Anual al Consiliului de Administratie si raportam urmatoarele:

- a) in Raportul Anual al Consiliului de Administratie nu am identificat informatii care sa nu fie consecvente, sub toate aspectele semnificative, cu informatiile prezentate in situatiile financiare consolidate si individuale la data de 31 decembrie 2019, atasate;
- b) Raportul Anual al Consiliului de Administratie, identificat mai sus, include, sub toate aspectele semnificative, informatiile cerute de Ordinul Bancii Nationale a Romaniei nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, aplicabile institutiilor de credit, cu modificarile si clarificarile ulterioare, Anexa 1, punctele 11-14, respectiv punctele 37-38 (Anexa1 republicata in 10 februarie 2020 punctele 12-17, respectiv punctele 32-34) ;
- c) pe baza cunostintelor noastre si a intelegerii dobandite in cursul auditului situatiilor financiare consolidate si individuale intocmite la data de 31 decembrie 2019 cu privire la Banca si la mediul acesteia, nu am identificat informatii eronate semnificative prezentate in Raportul Anual al Consiliului de Administratie.

Alte cerinte privind cuprinsul raportului de audit conform Regulamentului (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European si al Consiliului

Numirea si aprobarea auditorului

Am fost numiti auditori ai Bancii de catre Adunarea Generala a Actionarilor la data de 18 aprilie 2019 pentru a audita situatiile financiare consolidate si individuale ale exercitiului financiar incheiat la 31 decembrie 2019. Durata totala de misiune continua, inclusiv reinnoirile (prelungirea perioadei pentru care am fost numiti initial) si renumirile anterioare drept auditori a fost de 5 ani, acoperind exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2015 pana la 31 decembrie 2019.

Consecventa cu raportul suplimentar adresat Comitetului de Audit

Opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare exprimata in acest raport este in concordanta cu raportul suplimentar adresat Comitetului de Audit al Bancii, pe care l-am emis in aceeasi data in care am emis si acest raport.

Servicii non-audit

Nu am furnizat Bancii servicii non-audit interzise mentionate la articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European si al Consiliului si ramanem independenti fata de Banca pe durata auditului.

Nu am furnizat Bancii si entitatilor controlate de aceasta alte servicii decat cele de audit statutar si cele prezentate in raportul anual si in situatiile financiare.

In numele,

Ernst & Young Assurance Services SRL
Bd. Ion Mihalache 15-17, etaj 21, Bucuresti, Romania
Inregistrat in Registrul Public electronic cu nr. FA77

Nume Auditor / Partener: Gelu Gherghescu
Inregistrat in Registrul Public electronic cu nr. AF1449

Autoritatea pentru Supravegherea Publică a
Activității de Audit Statutar (ASPAAS)

Firma de audit: ERNST & YOUNG ASSURANCE SERVICES S.R.L.
Registrul Public Electronic: FA77

Autoritatea pentru Supravegherea Publică a
Activității de Audit Statutar (ASPAAS)

Auditor financiar: Gherghescu Gelu
Registrul Public Electronic: AF1449

Bucuresti, Romania
12 martie 2020